

Barcelona desplega una bateria de mesures per protegir els drets de les persones grans i fomentar l'envelliment actiu

- » Es reformaran 4 casals municipals de gent gran i es crearan 7 més. Està previst que 8 obrin al llarg d'aquest mandat, i 3 es puguin obrir a l'inici del mandat proper
- » La Mesura de Govern conté 35 mesures concretes i compta amb un pressupost de 4,7 milions d'euros
- » L'edatisme és, segons l'Enquesta Social Europea Euroage la causa més prevalent de discriminació, ja que es mostra en el 35% dels participants de l'estudi
- » Les accions s'estructuren en tres eixos: defensar el dret a envellir, fomentar la ciutadania activa i promoure la ciutat com un espai compartit i amigable per a la gent gran
- » El programa Vincles destinat a pal·liar la solitud emocional i social de les persones majors de 65 anys s'ampliarà a tres districtes a finals de 2017, i la tardor de 2018 s'estendrà al conjunt de Barcelona
- » El consistori convertirà la campanya de Viatges de la Gent Gran en un nou programa (Viatjar per Créixer) que pretén ampliar les avantatges i ofertes a la població econòmicament més vulnerable.
- » A la tardor es projectaran els plans pilots a Nou Barris i Sant Andreu per crear una xarxa de Comerç amigable amb la gent gran, que s'estendrà posteriorment al conjunt de la ciutat
- » La Mesura inclou diferents accions per evitar la bretxa digital entre el col·lectiu de més de 65 anys

L'Ajuntament de Barcelona posarà en marxa una bateria de 35 mesures per promoure la participació activa de les persones grans en la societat i en la vida de la ciutat i dels barris. El pla té com a objectiu posar a la seva disposició les eines i mitjans perquè exerceixin com a ciutadans i ciutadanes de ple dret i fer-ne el seguiment i l'avaluació de les accions que en formen part.

En paral·lel, es remoformaran 4 casals municipals de gent gran i es crearan 7 casals nous. En conjunt, 8 obriran al llarg d'aquest mandat i tres ho faran a l'inici del mandat següent.

Amb aquesta Mesura de Govern, que es presentarà dimarts a la Comissió de Drets Socials, es vol promoure el seu apoderament i autonomia, facilitant l'accés al coneixement, combatent les discriminacions, impulsant xarxes de persones grans per combatre la solitud, promovent la participació activa i les relacions intergeneracionals i treballant per a que la ciutat sigui un espai amigable i amb una oferta d'equipaments adequada a les noves formes d'envellir.

La regidora d'Infància, Joventut, i Gent Gran, Carmen Andrés, ha destacat que “per primera vegada es fa un recull de totes les polítiques de promoció de la gent gran que es fan a la ciutat i del que aquest col·lectiu demanda. És un punt de partida per a la millora d'aquestes polítiques basada en tres grans eixos: el dret a envellir, la ciutadania activa, i la ciutat com a espai compartit i amigable per a la gent gran”.

Entre d'altres mesures, es pretén combatre l'edatisme i els prejudicis contra la gent gran, i a la vegada, facilitar l'envelliment actiu de la població de Barcelona. Des de febrer de 2011, Barcelona és membre de la Xarxa de Ciutats amigables amb les persones grans, impulsada per l'Organització Mundial de la Salut.

L'edatisme (discriminació per raó d'edat en diferents contextos) és, segons l'Enquesta Social Europea Euroage, la causa més prevalent de discriminació, ja que es mostra en el 35% dels participants de l'estudi. En aquest context, l'Ajuntament de Barcelona considera del tot necessari reforçar les polítiques per fer valdre les aportacions de les persones grans a la societat, i treballar perquè prenguin un paper rellevant i actiu a la societat.

La Mesura, que compta amb un pressupost de 4.759.482,64€, aplica 35 accions concretes que s'estructuren en tres eixos: defensar el dret a envellir, fomentar la ciutadania activa i promoure la ciutat com un espai compartit i amigable per a la gent gran.

El foment de la ciutadania activa es tradueix també en el foment de la participació de la gent gran i en evitar la solitud d'aquest col·lectiu. En aquest sentit, s'han previst diferents mesures per crear comunitat de relació de la gent gran, d'acord amb els seus interessos.

Programa Vincles i altres comunitats de relació

El programa Vincles destinat a pal·liar la solitud emocional i social de les persones majors de 65 anys s'ampliarà a tots els districtes Barcelona a la tardor de 2018. Prèviament, a finals d'any, s'ampliarà a la ciutadania d'un tercer districte. Actualment, Vincles compta amb una comunitat de 335 persones grans a l'Eixample i a Sant Martí. Són persones amb un alt grau de solitud i es distribueixen en 35 comunitats de relació que, a banda de relacionar-se a través de la app específica, assisteixen junts a les diferents sortides organitzades pel programa.

Per altra banda, la xarxa personal (familiars i amics) d'aquestes 335 usuàries Vincles abasta, amb dades de finals de setembre, un total de 776 persones amb l'app VinclesBCN descarregada als seus mòbils.

A banda, el consistori crearà a partir del mes de novembre un programa lúdic i formatiu estable amb el nom de "Viatjar per Créixer" destinat als usuaris de la targeta rosa gratuïta, que els permetrà participar en diferents activitats relacionades amb el turisme i pensades específicament per a aquest col·lectiu. Des de conferències a tallers de turisme sostenible o recomanacions per organitzar els seus viatges.

La iniciativa és l'extensió de l'actual campanya Viatges de la Gent Gran amb la qual l'Ajuntament subvenciona els viatges de l'IMSERSO fins a 2.000 usuaris de la targeta rosa aconseguint així que només hagin de pagar un percentatge molt reduït. Aquest programa lúdic, que té com a objectiu crear una comunitat estable tindrà com a punt de partida un gran acte el 26 d'octubre en què s'ha convocat a les 2.000 persones que viatjaran a través del programa durant 2018.

Trencar estereotips

Per tal de donar veu al col·lectiu de majors de 65 anys a l'hora de trencar estereotips, es va crear al febrer de 2017 el programa "Sóc Gran, i què?". Busca la sensibilització ciutadana i també la transformació de la imatge que la societat té del procés d'envelliment, realitzada des de la veu, l'experiència i el protagonisme de les persones grans. El projecte parteix de grups de teatre que representen les discriminacions quotidianes que pateixen les persones grans i buscar detectar quines són aquestes discriminacions a partir de la veu de qui les pateix.

Ara el projecte s'amplia a més districtes i es posa en marxa un taller de fotografia amb joves i adolescents per treballar des de la perspectiva intergeneracional la discriminació per edat. El taller conclourà amb una exposició itinerant.

Més participació de les persones grans més vulnerables

En la línia d'afavorir la participació, el consistori vol obrir també els òrgans de participació a les persones grans més vulnerables. Per això al novembre es crearà un grup de treball de persones que necessiten atencions continuades en el marc del Consell Assessor de la Gent Gran. Hi participaran usuaris de les residències municipals, les residències concertades, els habitatges tutelats, els habitatges municipals, el servei de teleassistència o el programa Àpats en companyia, entre altres serveis.

En relació amb el mateix col·lectiu de persones més vulnerables, i amb la voluntat de fomentar l'envelliment actiu, s'obrirà un nou servei en col·laboració amb la Creu Roja per tal de facilitar

als usuàries de les residències de la gent gran el transport per poder participar en activitats fora dels seus domicilis.

Comerç amigable amb les persones grans

En el marc de les accions per apoderar la gent gran, el consistori posarà en marxa un programa de “Comerç amigable amb les persones grans”, per tal de crear una xarxa de comerços amb unes característiques que facilitin la vida quotidiana d’aquest col·lectiu. En els darrers mesos, s’ha dut a terme un treball amb diversos col·lectius per tal d’elaborar un document marc amb les accions que el mateix grup de població considera adients per donar-los facilitats.

En paral·lel, es continuarà mantenint el suport a les aules de formació permanent per a la gent gran a Barcelona, es potenciarà la informació sobre la Universitat de l’Experiència, que permet seguir formació universitària als majors de 55 anys seguint uns programes formatius adaptats.

Les propostes incloses en aquest document s’analitzaran per tal d’endegar un pla pilot als districtes de Nou Barris i de Sant Andreu, en el qual es posarà a prova la seva idoneïtat. Els plans pilots començaran a la tardor.

Bretxa digital

La Mesura de Govern para especial atenció a trencar la bretxa digital en el col·lectiu de persones grans, tenint en compte que saber fer ús dels dispositius digitals facilita la participació i les relacions socials, i a la vegada, apodera la persona. És per això, que es posaran en marxa diferents iniciatives en aquest sentit.

S’implantarà als Casals de Gent Gran i altres equipaments públics cursos de formació en telèfons intel·ligents i tauletes digitals per a persones de 65 anys i més, es millorarà la connexió wifi en els 54 casals amb què compta la ciutat, i es posarà en marxa el projecte “Sóc blogger”, amb una comunitat de persones grans que, de manera regular generin, a les xarxes socials, continguts que els siguin afins o que siguin històries en primera persona. També es reformarà el web municipal de les persones grans per tal de fer-ho més accessible.

Obres de millora i nova creació a 11 Casals de la Gent Gran

Així, abans que acabi 2017 estaran ja en funcionament els casals de Ca l’Isidret, a Sant Martí; Sant Genís a Horta-Guinardó; i el casal Montserrat Olivella al districte de l’Eixample.

Entre 2018 i primer semestre de 2019 està previst que s’obrin el casals de gent gran de Sant Ildefons, a Sarrià; Bon Pastor, a Sant Andreu; Verneda Alta a Sant Martí; Turó de la Peira a Nou Barris; i Transformadors, a l’Eixample. Finalment, s’obriran tres nous casals a Ciutat Vella, Horta-Guinardó i Sant Andreu.

Casal	Districte	Descripció	Previsió
Ca l'Isidret	Sant Martí	Casal de nova creació	2017
Sant Genís	Horta Guinardó	Casal de nova creació	2017
Montserrat Olivella	Eixample	Trasllat a un equipament nou	2017
Sant Ildefons	Sarrià-Sant Gervasi	Remodalació antic casal parroquial i incorporació a la xarxa de casals municipals	2018
Turó de la Peira	Nou Barris	Trasllat a un equipament nou	2018
Verneda Alta	Sant Martí	Remodelació integral de l'equipament	2019
Bon Pastor	Sant Andreu	Trasllat a un equipament nou	2019
Transformadors	Eixample	Casal de nova creació	2019
Ciutat Vella		Trasllat d'equipament nou	2019-2020
Sant Andreu		Casal de nova creació (Gestionant adquisició de local)	2019-2020
Horta Guinardó		Casal de nova creació(Gestionant adquisició del sòl)	2020-2021

La Mesura de Govern també preveu que s'analitzaran els requisits i el tipus d'ús i de gestió que s'està duent a terme en els 54 equipaments per a la gent gran amb què compta la ciutat. Aquesta diagnosi es finalitzarà l'any 2018, i a partir dels resultats obtinguts, es treballarà sobre el model de gestió d'equipaments de la gent gran amb què vol dotar-se Barcelona.

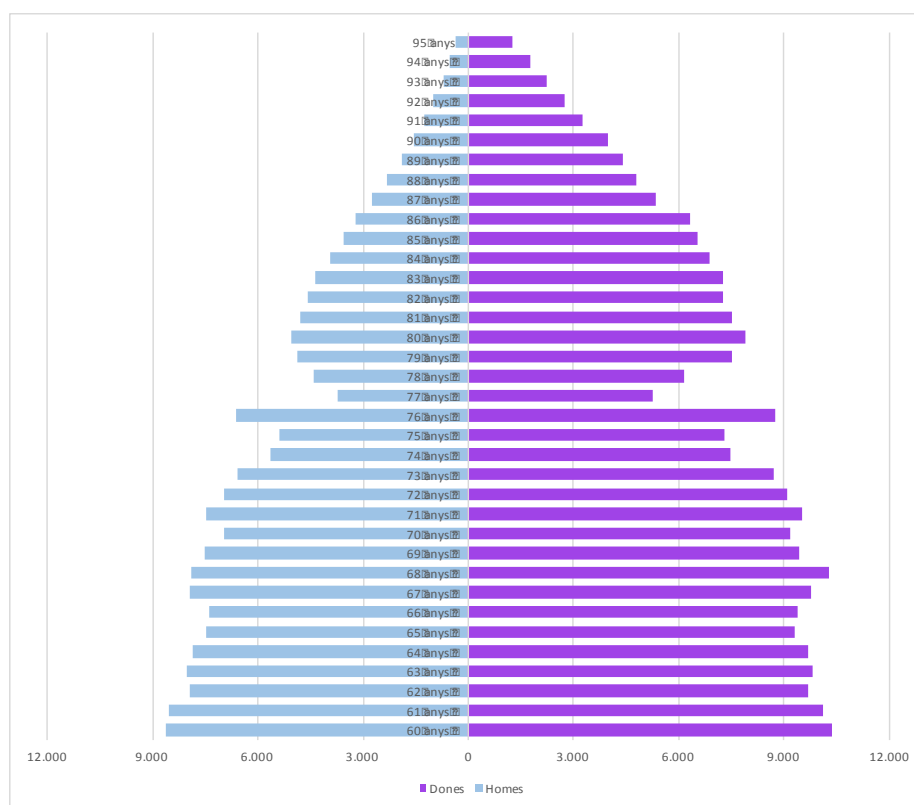
Dades demogràfiques

L'any 2017, el 21,5% de la població de Barcelona és major de 65 anys, és a dir, un total de 349.132 barcelonins i barcelonines. L'any 2025, els majors de 65 anys seran ja més del 25% de la població. En aquest marc, l'Ajuntament endega una estratègia per protegir els drets de les persones grans i fomentar l'envelliment actiu en un moment en què l'esperança de vida és de 83,9 anys (2014).

Barcelona és una ciutat amb una població força envellida i aquest fet queda palès amb l'*índex d'envelliment* que, amb un resultat de 160%, és molt superior a la mitjana catalana que es situa en 116% (Idescat 2016); a més, l'*índex de sobreenvelliment* és d'un 18,8, també significativament superior a la mitjana catalana, que es situa en el 16,1% (Idescat 2016).

Per altra banda, si analitzem la distribució de la població gran per sexes, veurem que la desviació envers les dones augmenta a mesura que va augmentant l'edat, tal com es pot veure a la Taula 1. Així, mentre que en el conjunt de la població de Barcelona, les dones representen un 53%, aquest percentatge augmenta fins al 59% entre la població de més de 60 anys i segueix incrementant-se fins a arribar al 60% entre la població major de 65 anys i arriba al 70% entre la població major de 85 anys en una mostra evident de la longevitat de les dones a Barcelona.

Piràmide d'edats de la població de 60 anys i més a la ciutat de Barcelona, 2017

Un fet que ha aparegut amb una certa freqüència en les aportacions dels espais participatius de les persones grans ha estat el tema de la soledat i l'aïllament d'aquest grup de població.

La taxa de solitud als 65 anys és del 25,7%, tot i que l'anàlisi per sexe mostra un gran biaix vers les dones, ja que als 65 anys, la taxa de solitud en dones és del 32,7% pel 15,1% dels homes. El mateix indicador per a la població major de 85 anys augmenta fins al 38,2% i, de nou, hi ha una diferència important entre dones i homes, mentre les dones soles d'aquest grup d'edat representen el 44,9% del total, els homes sols són el 22,7%.

Aquesta taxa de solitud està vivint una tendència a l'alça. En nombres absoluts, en el període 2004 – 2016, ha incrementat un 10,05%, increment que puja fins el 75,55% en el grup de majors de 85 anys. Per districtes, l'Eixample és el districte amb un major nombre de persones grans que viuen soles però, en termes relatius, és Ciutat Vella qui presenta un major

percentatge de persones grans soles en relació a totes les persones grans, arribant, en el grup de persones majors de 85 anys al 43,9%.

	Llars unipersonals	% sobre total de llars	Home s	%	Dones	%
Total Barcelona	203.074	30,8	77.393	38,1	125.681	61,9
	Llars unipersonals	% sobre total de llars unipersonals	Home s	%	Dones	%
60 anys i més	103.395	50,9	26.366	25,5	77.029	74,5
65 anys i més	89.565	44,1	21.076	23,5	68.489	76,5
85 anys i més	25.070	12,3	4.504	18,0	20.566	82,0

El nombre de llars unipersonals representa, a Barcelona, el 30,8% del total dels domicilis. I d'aquestes, en l'any 2017, la meitat corresponen a persones majors de 60 anys i el 44% a persones majors de 65 anys.